

श्री क्षेत्र निरा नृसिंहपूर, ता.इंदापूर, जि.पुणे या तिर्थक्षेत्र विकास आराखड्यासाठी सन २०१८-१९ या आर्थिक वर्षात निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग,
शासन निर्णय, क्रमांक : टिडीएस २०१८/३/प्र.क्र. २६१/ पर्यटन,
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,
दिनांक: ८ मार्च, २०१९.

संदर्भ: १) शासन निर्णय, नियोजन विभाग, क्रमांक- तीक्षेवि २०१५/प्र.क्र. ६/का १४४४, दिनांक ४.६.२०१५.
२) शासन निर्णय, नियोजन विभाग, क्रमांक- तीक्षेवि २०१५/प्र.क्र. ६/का १४४४, दिनांक १९.७.२०१६.
३) शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, क्रमांक- टीडीएस २०१७/१/प्र.क्र. ५८५/पर्यटन, दिनांक ३०.३.२०१५.
४) शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, क्रमांक- बैठक २०१६/३/प्र.क्र. २०२/पर्यटन, दिनांक २३.३.२०१६.
५) शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, क्रमांक- बैठक २०१६/३/प्र.क्र. २०२/पर्यटन, दिनांक १६.११.२०१६.
६) शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, क्रमांक- बैठक २०१६/३/प्र.क्र. २०२/पर्यटन, दिनांक २८.४.२०१७.
७) शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, क्रमांक- बैठक २०१६/३/प्र.क्र. २०२/पर्यटन, दिनांक १५.३.२०१८.
८) शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, क्रमांक- बैठक २०१६/३/प्र.क्र. २०२/पर्यटन, दिनांक ४.१०.२०१८.
९) जिल्हाधिकारी, पुणे यांचे पत्र क्रमांक- जिनिसपु./नि ८/तीक्षेवि/निरा/२२७०/२०१८, दिनांक ४.६.२०१८.
१०) शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, क्रमांक- टिडीएस २०१८/३/प्र.क्र. २६१/ पर्यटन, दिनांक ६.१०.२०१८.
११) नियोजन विभाग, पत्र क्रमांक- तिक्षेवि २०१८/प्र.क्र. ८४/का. १४४४, दिनांक १२.१०.२०१८.
१२) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक- पूरक २०१८/प्र.क्र. १३५/अर्थ-३, दिनांक ५.१२.२०१८.
१३) जिल्हाधिकारी, पुणे यांचे पत्र क्रमांक- जिनिसपु/नि ८/तीक्षेवि/५२१८/२०१८, दिनांक १९.१२.२०१८.
१४) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक- अर्थसं २०१८/प्र.क्र. ६९/अर्थ-३, दिनांक २५.१.२०१९.

शासन निर्णय :

वरील संदर्भाधीन क्रमांक- ५ येथील दिनांक १६.११.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये श्री क्षेत्र निरा नृसिंहपूर, ता.इंदापूर, जि.पुणे या रूपये २६०.८६ कोटीच्या तिर्थक्षेत्र विकास आराखड्यास मान्यता दिलेली आहे. आतापर्यंत सदर आराखड्यासाठी आतापर्यंत रूपये ८६.६३ कोटी निधी उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे.

२. जिल्हाधिकारी, पुणे यांनी संदर्भाधीन क्रमांक- ९ येथील दिनांक ४.६.२०१८ च्या पत्रान्वये कळविल्यानुसार सदर आराखड्यातील कामांसाठी सन २०१८-१९ मध्ये रूपये १२७.३५ कोटी निधीची आवश्यकता असल्याबाबतचा प्रस्ताव सादर केला होता.

३. प्रस्तावाच्या अनुषंगाने नियोजन विभागाच्या संदर्भाधीन क्रमांक- ११ येथील दिनांक १२.१०.२०१८ च्या पत्रास अनुसरुन आराखड्यातील कामे पुर्ण करण्यासाठी निधी उपलब्ध करून देण्यासंदर्भात मा.मुख्य सचिवांकडे दिनांक ६.१०.२०१८ रोजी झालेल्या बैठकीच्या इतिवृत्तानुसार रूपये ९४.८० कोटीची निधीची आवश्यकता होती. जिल्हाधिकारी, पुणे यांनी संदर्भाधीन क्रमांक- १३ येथील दिनांक १९.१२.२०१८ च्या पत्रान्वये रूपये ७१.८० कोटी निधी दिनांक ३१.३.२०१९ पर्यंत खर्च होणार असल्याचे प्रमाणपत्र सादर केले आहे.

४. नोव्हेंबर, २०१८ च्या हिवाळी अधिवेशनामध्ये श्री क्षेत्र निरानुसिंहपूर, ता.इंदापूर, जि.पुणे येथील तिर्थक्षेत्र विकास आराखड्यातील कामांसाठी रूपये ९४.८० कोटीची पुरवणी मागणी मंजूर झाली. संदर्भाधीन क्रमांक- १२ येथील वित्त विभागाच्या दिनांक ५.१२.२०१८ अन्वये पुरवणी विनियोजन विधेयकास संमती दिल्याचे परिपत्रक निर्गमित करण्यात आले आहे. तसेच संदर्भाधीन क्रमांक- १४ येथील वित्त विभागाच्या दिनांक २५.१.२०१९ च्या परिपत्रकान्वये उपलब्ध निधीच्या ८०% निधी खर्च करण्यास मान्यता दिलेली आहे. त्यास अनुसरुन श्री क्षेत्र निरानुसिंहपूर, ता.इंदापूर, जि.पुणे येथील तिर्थक्षेत्र विकास आराखड्यातील कामांसाठी पुरवणी मागणीद्वारे अर्थसंकल्पित रूपये ९४.८० कोटी पैकी रूपये ७१.८० कोटी (अक्षरी रूपये एकाहत्तर कोटी ऐंशी लक्ष फक्त) इतका निधी जिल्हाधिकारी, पुणे यांना वितरीत करण्यास शासन याद्वारे मान्यता देत आहे.

५. प्रमाणित करण्यात येते की, वित्त विभाग शासन परिपत्रक दिनांक २.४.२०१८ च्या परिच्छेद ६ ते ७ मधील प्रत्येक अटीची खालील प्रमाणे पुर्तता करण्यात आली आहे. परिच्छेदनिहाय तपशिल खालील प्रमाणे आहे :-

अ.क्र.	परिपत्रकातील परिच्छेद क्र.	विषय	विभागाचे अभिप्राय
१	६ (अ)	एखाद्या कार्यक्रमास/ प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता देणे	प्रशासकीय विभाग असलेल्या अधिकारांतर्गत दिनांक १६.११.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आलेली आहे.
२	६ (ब)	अर्थसंकल्पिय तरतूद करणे आवश्यक असते.	अतिरिक्त निधीची आवश्यकता असल्याने पुरवणी मागणीद्वारे अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध करून घेण्यात आली आहे.
३	६ (क)	एखाद्या कार्यक्रम/ प्रकल्पाच्या खर्चाच्या बाबतीस प्रस्तावित निधीच्या अनुषंगाने प्रशासकीय मान्यता, खर्चासाठी उपलब्ध तरतूद व खर्च प्रशासकीय मान्यता देण्यात मंजूरीचे विभागास असलेले वित्तीय अधिकार	प्रस्तावित निधीच्या अनुषंगाने खर्चासाठी तरतूद उपलब्ध आहे. वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ भाग- पहिला, उप विभाग एक अ.क्र. २७ नियम क्र. १४९ नुसार

			प्रशासकीय विभागांला असलेले अधिकार पूर्ण अधिकार आहे.
४	७	प्रशासकीय विभागांना वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका भाग-१ वित्त विभाग शासन निर्णय क्रमांक- विअप्र-२०१३/प्र.क्र. ३०/२०१३/विनियम, दिनांक १७.४.२०१५ अन्वये अधिकार असणे	वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ भाग- पहिला, उप विभाग एक अ.क्र. २७ नियम क्र. १४९ नुसार प्रशासकीय विभागांला पूर्ण अधिकार आहे.
५	७(१)(अ)	विविध शासकीय / प्रशासकीय संस्थांना तसेच अनुदानित संस्थांना सहायक अनुदाने मंजूर करण्यापूर्वी त्यांचेकडून पूर्वी खर्च केलेल्या अनुदानाची उपयोगिता प्रमाणपत्रे प्राप्त करून घेणे	वेळोवेळी प्राप्त करून घेण्यात येतात.
६	७(१)(आ)	वेतन अनुदान लाभार्थ्याच्या बँक अकाउंटमध्ये ECS द्वारे प्रदान करणे बंधनकारक राहील	सदर अनुदान सहायक अनुदाने (वेतनेतर) आहे. लागू नाही.
७	७(२)	स्थानिक स्वराज्य संस्थांना अनुदाने	लागू नाही.
८	७(३)	वैयक्तिक लाभार्थीच्या योजनेची देयके	लागू नाही.
९	७(४)	शिष्यवृत्ती / शिक्षणशुल्काची प्रतिपूर्ती, वैयक्तिक लाभार्थी यांची प्रदाने	लागू नाही.
१०	७(५)	बांधकाम विषयक प्रस्तावासंदर्भात प्र.मा./तां.मा. तसेच आवश्यक तेथे सचिव समितीची मान्यता	लागू नाही.
११	७(६)	केंद्र पुरस्कृत योजनेसंदर्भात केंद्र शासनाकडून निधी प्राप्त झाल्याची खात्री वित्त विभागाकडून करून घेणे	केंद्र पुरस्कृत योजना नाही. लागू नाही.
१२	७(७)	खरेदीबाबत उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या शासन निर्णयातील मार्गदर्शक सूचनांचे पालन करून खरेदीची देयके कोषागारातून आहरित करण्यात यावीत.	लागू नाही.
१३	७(८)	विभागाद्वारे संक्षिप्त देयकाद्वारे निधी खर्च करण्यात येतो. त्याचे तपशीलवर देयक सादर न केल्यामुळे लेखा आक्षेप येतात व अपहार संभवतात.	लागू नाही.
१४	७(९)	विविध कारणामुळे अखर्चित राहिलेला निधी विभागांची त्यांच्या अधिनस्त महामंडळाकडे हस्तांतरीत करून तांत्रिकदृष्ट्या खर्च झाल्याचे दाखविले जाते. अखर्चित निधी बँकेमध्ये ठेवल्यास त्याचे बँक अकाउंट स्टेटमेंट सादर करणे.	लागू नाही.

६. तसेच वित्त विभाग, परिपत्रक क्रमांक- अर्थसं-२०१८/प्र.क्र. ६९/अर्थ-३, दिनांक २.४.२०१८ च्या परिशिष्टामधील तपासणी सूचीतील अनुक्रमांक- १ ते ४ ची पुर्तता करण्यात आली आहे. अनुक्रमांक- ५ बाबत

स्पष्ट करण्यात येते की, लेखापरीक्षक/महालेखापाल यांचे कोणतेही गंभीर आक्षेप नाहीत. यापूर्वी वितरीत केलेल्या निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर केले आहेत.

७. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक- संकीर्ण २०१५/प्र.क्र.३४/कोषा.प्रशा-५, दिनांक २४.७.२०१५ अन्वये दिलेल्या सुचनेनुसार खालीलप्रमाणे प्रमाणित करण्यात येत आहे :-

	तपासणी सूची	पर्यटन विभागाचे अभिप्राय
१)	योजनेस प्रशासकीय मान्यता	प्रस्तावित निधीच्या अनुषंगाने प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली आहे.
२)	निधी वितरण शासन निर्णयातील अटी व शर्तीचे पुर्तता झाल्यानंतरच होणार आहे.	शासन निर्णयात अटी व शर्ती नमूद करून निधी कार्यान्वयीन यंत्रणेस वितरीत करण्यात येतो.
३)	यापूर्वी वितरीत केलेल्या निधीपैकी ७५% खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र	वेळोवेळी प्राप्त करून घेण्यात येतात.
४)	यापूर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने लेखापरीक्षक/ महालेखापाल यांच्याकडून कोणतेही गंभीर आक्षेप नाहीत.	नाही.
५)	निधी लाभार्थ्याच्या थेट खात्यात जमा होणार आहे.	लागू नाही.
६)	वस्तु खरेदी करण्यापूर्वी खरेदी केलेल्या अशा वस्तुंची नोंद Dead Stock रजिस्टर मध्ये घेण्यात आली असून त्याचा योग्य वापर झाला असून त्या पडून नाहीत, असे प्रमाणपत्र	लागू नाही.
७)	यामधून खरेदी होणार असल्यास प्रत्यक्ष वस्तु प्राप्त झाल्यानंतरच संबंधितांना देयक अदा केले जाणार आहे.	भांडवली वस्तु खरेदीचे प्रकरण नाही. लागू नाही.
८)	आवश्यक त्या ठिकाणी आदिवासी / सामाजिक न्याय विभाग यांची निधी वितरणास सहमती आहे.	लागू नाही.
९)	प्रस्तुत योजनेत कोणतेही संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही.	संक्षिप्त देयकावर निधी आहरित करण्यात येत नाही.
१०)	निधी स्वीय प्रपंची लेखा अथवा बँक खात्यात जमा न करता खर्च केला जाणार आहे.	निधी कार्यान्वयीन यंत्रणेस देण्यात येणार आहे.

८. या शासन निर्णयान्वये देण्यात येणारी मंजुरी खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून देण्यात येत आहे :-

अटी व शर्ती :-

१) वितरीत केलेल्या निधीतून खर्च करताना वित्तीय नियमांचे आणि विविध नियमांतर्गत नेमून दिलेल्या कार्यपद्धतीचे पालन करण्यात यावे.

२) कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर अनुदानापेक्षा जास्त खर्च होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी. मंजूर अनुदानापेक्षा जादा खर्च झाल्यास त्याची जबाबदारी जिल्हाधिकारी, पुणे यांची राहील व जादा खर्च

प्रित्यर्थ जादा अनुदान उपलब्ध करून दिले जाणार नाही. तसेच कार्यान्वयीन यंत्रणा पूर्वीच्या आदेशात नमूद केल्याप्रमाणेच राहील.

३) मंजूर तरतुदीतून करावयाचा खर्च दिनांक ३१.३.२०१९ पर्यंत करण्यात यावा व मंजूर कामे तात्काळ पूर्ण करावीत.

४) ज्या संदर्भात निधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे त्या प्रत्येक योजनेच्या संदर्भात वित्तीय अधिकाराच्या प्रत्यावर्तनानुसार सक्षम प्राधिका-यांची प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता घेणे आवश्यक आहे.

५) अशा प्रत्येक योजनेबाबत करावयाच्या बांधकामासंदर्भात अथवा खरेदीबाबत किंवा सेवा पुरवठा कराराबाबत वित्तीय नियमांप्रमाणे आवश्यक ती कार्यपद्धती पाळणे आवश्यक आहे. या संदर्भात शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक-संकीर्ण-१००२/प्र.क्र.१५/कोषा-प्र ५, दि. ६ फेब्रुवारी, २००२ च्या सूचनांचे काटेकोरपणे पालन होईल याची खबरदारी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेने घ्यावी. तसेच शासन निर्णय वित्त विभाग क्र.बीजीटी-१०.००/प्र.क्र.५६/२०००/वित्तीय सुधारणा, दिनांक १०.९.२००१ मधील उपाययोजनांची अंमलबजावणी तंतोतंत करण्यात यावी.

६) तांत्रिक मान्यता विहित स्तरावर घेण्यात यावी.

७) रस्त्यांच्या प्रस्तावित कामांच्या प्रकरणांमध्ये सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या नियमावलीचे पालन करणे बंधनकारक राहील.

८) योजनेतर स्वरूपाच्या कामासाठी (देखभाल/दुरुस्ती इ.) सदरची तरतूद उपयोगात आणली जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

९) सदर कामांपैकी जी कामे तीर्थक्षेत्रांच्या विकासासाठी प्रस्तावित करून देवस्थान/संस्थेच्या जागेवर करण्यात येणार आहेत, अशा कामांसंदर्भात सदर देवस्थान/संस्थेकडून ना-हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेणे बंधनकारक राहील. तसेच अशा कामाच्या पूर्णत्वानंतर त्या संदर्भातील देखभाल/दुरुस्ती, संबंधित संस्थेने करण्यासंदर्भात जिल्हाधिका-यांनी संबंधित देवस्थान / संस्थेबोरोबर करारनामा करणे बंधनकारक राहील. अशा प्रकारच्या देखभाल दुरुस्तीकरिता शासनाकडून यापुढे कोणत्याही प्रकारचा निधी उपलब्ध करून दिला जाणार नाही, याची नोंद घेण्यात यावी व तशी अट करारात अंतर्भूत करण्यात यावी. तसेच या कामामुळे निर्माण होणाऱ्या सर्व सुविधा तसेच पर्यटनस्थळ सर्व नागरिकांसाठी खुले राहील, अशी अट करारात समाविष्ट करण्यात यावी.

१०) सदर निधीतून होणाऱ्या खर्चातून करावयाच्या कामांची भौतिक प्रगती तसेच निधीतून होणा-या खर्चाची मासिक विवरणपत्रे दर महिन्याच्या १० तारखेपर्यात शासनास न चुकता सादर करावीत. तसेच काम पूर्ण झाल्यानंतर पूर्णत्वाचा दाखला आणि निधीबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र न चुकता शासनास सादर करण्यात यावे.

११) सदर काम पूर्ण झाल्यानंतर सदर कामाच्या देखभालाची तसेच इतर अनुषंगिक कामांची जबाबदारी सार्वजनिक बांधकाम व संबंधित संस्था यांची राहील.

९. वर नमूद करण्यात आलेला खर्च हा सन २०१८-१९ या वर्षाच्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीमधून मुख्यलेखाशीर्ष "मागणी क्रमांक झेडडी-४, ३४५२-पर्यटन, पर्यटनासाठी पायाभूत सुविधा, १०१ पर्यटन केंद्रे (०२) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - राज्य योजनांतर्गत योजना, (०२) (१८) पर्यटन विकासासाठी विविध

ठिकाणांसाठी मूलभूत सुविधांकरीता अनुदान (३४५२ १९५८), ३१ सहाय्यक अनुदान" या लेखाशिर्षाखाली मंजुर तरतूदीमधून भागविण्यात यावा. या आदेशान्वये मंजूर करण्यात आलेल्या (प्रादेशिक पर्यटन विकास योजनेतर्गत) सहाय्यक अनुदानाची रक्कम आहरण करून संबंधितांना वितरीत करण्याकरिता सहाय्यक जिल्हा नियोजन अधिकारी, पुणे/ जिल्हा नियोजन अधिकारी, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून व जिल्हाधिकारी, पुणे यांना नियंत्रक अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. सदर निर्णयानुसार मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानाची रक्कम संबंधित जिल्हा कोषागार कार्यालयात देयके सादर केरून संबंधितांना रक्कम वितरीत करण्यात यावी.

१०. हा शासन निर्णय, मा.मुख्य सचिव यांच्याकडील दिनांक ६.१०.२०१८ रोजी झालेल्या बैठकीत दिलेल्या निदेशानुसार, तसेच नियोजन विभागाच्या सहमतीने व वित विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक-७८/२०१९/व्यय १५, दिनांक १४.२.२०१९ अन्वये दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून आणि वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ भाग-पहिला, उप विभाग एक अ.क्र. २७ नियम क्रमांक-१४९ प्रशासकीय विभागांना दिलेल्या अधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१९०३०८१९१२५९४७२३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(र. ल. लखोटे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव
३. मा. मंत्री, पर्यटन यांचे खाजगी सचिव
४. मा. राज्यमंत्री, पर्यटन यांचे खाजगी सचिव
५. मा. विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधान परिषद
६. मा. विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधान सभा
७. सर्व मा. विधानपरिषद सदस्य, महाराष्ट्र विधान परिषद
८. सर्व मा. विधानसभा सदस्य, महाराष्ट्र विधान सभा
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र - १/ २, (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर.
१०. महालेखापाल (स्थानिक निकाय लेखापरीक्षा व लेखा), मुंबई.
११. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई.
१२. जिल्हाधिकारी, पुणे.
१३. जिल्हा नियोजन अधिकारी, पुणे.

१४. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे.
१५. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
१६. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
१७. नियोजन विभाग (कार्यासन-१४११/१४४४), मंत्रालय, मुंबई.
१८. वित्त विभाग (का.व्यय-१५) मंत्रालय, मुंबई,
१९. अवर सचिव, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, (अर्थसंकल्प शाखा), मंत्रालय, मुंबई.
२०. निवड नस्ती, पर्यटन.